

Un număr vechiu 7 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director: N. C. SCHINA

COMITETUL :

D. NEGULESCU, Profesor la Facultat-a de drept din București

GR. CONDURATU
Consilier la Curtea de Apel
din BucureștiALEX. CERBAN
Dr. în Drept din Paris
Profesor UniversitarALFRED JUVARA
Dr. în Drept din Paris
AvocatTR. ALEXANDRESCU
Prim-Președinte
Tribunalul TeleormanV. ANGHELOVICI
Dr. în Drept din Paris
Jud. Trib. IlfovEUG. EMMANUEL
Dr. în Drept din Paris
Avocat

Secretar de Redacție: E. C. DECUSARA, Dr. în drept din Paris, Șeful Statisticei Judiciare

ABONAMENTULUn an p. Bănci, Case Comerc. și Autorit. 300 lei
„ Magistrați și Avocați . . . 150 „
6 luni prețul cel de sus pe jumătate**APARE ODATA PE SAPTAMANA**
sub direcțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI, 5
Lângă Palatul Justiției
— TELEFON 13/29 —**SUMAR**— *Adunările generale la Curți și Tribunale*, de d. N. Jac Constantinescu, consilier la Curtea de apel Galați;

— Despre Pactul succesoral de d. av. Emil Al. Lăzărescu.

JURISPRUDENȚĂ:— *Înalta Curte de Casație s. II: Procurorul-general al Curții de apel București cu T. Nicolaescu și Maria S. Dușulescu.* (Dacă amnestia acordată de decret-lege No. 1547 și 20.09/920 profită coautorilor, provocatorilor și complicilor?) cu o Notă de d. av. V. Dongoroz;— *Casație s. III: (Cambie. Natura acestei creanțe. Creanța privilegiată față de toți giranții. Art. 277 c. com.), cu o Notă de d. av. dr. Eug. Emmanuel;*— *Curtea de apel Tg.-Mureș: (Curtea de apel trebuie să dea o sentință de achitare, când constată că este amnestiată o infracțiune judecată de Trib. mai înainte de publicarea decretului-legi de amnestie);*— *Trib. Dolj s. II: (Amnestie. Acțiune publică stinsă prin moarte Despăgubiri civile. Responsabilitate), cu o Notă de E. C. Decusară;*— *Trib. Vaslui: Hana C. cu I. Casel.* (Mobilizat. Soție administratoare provizorie. Chemare în judecată. Absență. Negotiorum gestor.**Rezumatele jurisprudenței Curților de apel și Casație**— *Apel I: Convențiuni. Dol. Nulitate. Interpretare. Soț mobilizat. Vânzarea efectuală de soție. Autorizarea tribunalului. Validitate. Art. 960 c. civ. Decretul-legi din 14 August 1916 pentru măsuri de luat pentru cei mobilizați.*— *Apel II: Legea vămilor. Contrabande. Proces-verbal dresat de șeful vamei și un agent. Cerere de nulitate a lui. Inadmisibilitate. Art. 201 din legea vămilor.*— *Apel III: Contract de locație. Proprietar. Cerere de evacuare a chiriașului. Art. 5 al 3 din decretul-legi 1420/920. Interpretare, cu o Notă de d. E. C. Decusară.*— *Apel IV: Contract de locație. Declarație de renunțare la prelungirea contractului. Dacă chiriașul poate opune pe cale de apărare la o acțiune în evacuare nulitatea renunțării? Art. 4 din decretul-legi 1420/920, cu o Notă de d. E. C. Decusară.*— *Casație I: 1. Legea de consolidări petrolifere. Caracterul dreptului de concesiune. Drept real opozabil terților. Consecințe cu privire la drepturile coproprietarilor concedentului. Art. 53 din legea consolidărilor petrolifere.—2. Jurământ judiciar. Neîndeplinirea formelor legale cu ocaziunea prestării lui. Cine le poate invoca. Art. 244 pr. c. Cerere nouă în apel. Chestiune care nu este de ordinea publică Art. 327 pr. c.*— *Casație II: 1. Novațiune. Cambie dată în achitarea unei datorii. Neachitarea la termen. Dacă simpla acceptare a operat o novațiune cu privire la o datorie de chirie. Art. 1128 c. c. al. 1. 2. Recurs penal. Constituire în stare de arest. Îndeplinirea acestei formalități chiar când inculpatul se află deja deținut, însă pentru alte cauze. Art. 422 pr. p.*— *Casație III: Act administrativ de autoritate. Deosebire între aceste acte și cele de gestiune făcute de autoritățile publice. Aplicațiune cu privire la dreptul de pensiuine.*

Biserici întreținute din fonduri particulare. Plata personalului. Caracterul acestui act. Schimbarea adusă prin decretul-legi din 1 Iulie 1919. Caracterizare. Art. 6 legea cumulului și art. 23 legea generală de pensiuine.

Adunările generale la Curți și Tribunale

Curțile și tribunalele exercită atribuțiunile lor în ședință publică, în camera de consiliu sau în adunări generale.

În Franța, independent de ședințele ordinare, Curțile de apel, țin ședințe în cari se întrunesc toate secțiunile reunite și cari se numesc audiențe solemne. Aceste audiențe, cari sunt publice, se țin la secțiunea prezidată în mod obișnuit de primul prezident, adică la secția I și judecă între altele, afacerile trimise după casare, acțiunile recursorii civile (prise à partie etc.) La noi în România, Curțile de apel țin audiențe solemne numai cu ocaziunea primirei jurământului vreunui membru al Curții, care se depune, în ședință solemnă, publică, în fața adunării generale a magistraților, convocați în prealabil în acest scop. Jurământul și tribunalele îl primesc în acelaș mod.

În alte împrejurări, curțile și tribunalele nu mai pot ține audiențe solemne. Acele ședințe solemne cari se țineau la deschiderea fiecărui an judecătoresc, cu care ocaziune se pronunțau discursuri zise de deschiderea anului, au fost suprimate, în urma incidentelor ce aceste discursuri au provocat.

Numai Curtea de Casație, siejează la noi în audiență solemnă, în secțiuni unite, în cazuri excepționale și anume prevăzute de lege. Reînceperea lucrărilor Curții de Casație după vacanțele mari, zice art. 72 legea Curții de Casație din 1912, se va face în ședință solemnă, când atât Curtea cât și ministerul public vor fi în mare uniformă, spre deosebire de ședințele separate, în cari membrii vor fi în mică uniformă.

În Franța, tot Curtea de Casație formează consiliul superior al magistraturei, care judecă în secțiuni unite ca jurisdicție disciplinară (Legea din 30 Aug. 1883, art. 13, 14). La noi, unde legiuitorul s'a inspirat dela legiuitorul italian,

consiliul superior este înființat și funcționează pe lângă ministerul justiției (art. 67 l. org.) Preferăm sistemul francez, care cel puțin este la adăpost de critica, că lucrând în mod permanent cu ministerul, «se stabilesc legături cari știrbesc independența consiliului».

În ce privește adunările generale, despre cari ne ocupăm în prezentul articol, ele sunt reglementate de legea noastră de organizare. Conform art. 138 din lege și 10 din regulament, curțile și tribunalele au facultatea să țină adunări generale în camera de consiliu. Președintele sau primul președinte, ori locțiitorul său, convoacă adunările generale sau acele ale unei secțiuni numai, iar magistrații sunt datorți a se conforma acestor convocări, sub anumite sancțiuni disciplinare.

Hotărârile se iau cu majoritatea absolută a membrilor prezenți. Pentru ca o adunare generală să poată statua valabil și lua o decizie, trebuie să fie compusă din cel puțin două treimi din numărul total al membrilor tuturor secțiilor cari formează curtea sau tribunalul, inclusiv membrii parchetului. Curtea de Casație se întrunește în adunare generală în aceleași condițiuni ca și curțile de apel, în plus pentru a acorda concedii membrilor curții.

Care este natura chestiunilor ce pot fi dezbătute în adunarea generală?

Art. 138 legea de organizare determină anume aceste chestiuni. Ele sunt: 1) Chestiuni de ordine și de serviciu interior cari interesează întregul corp; 2) darea avizului asupra diverselor proiecte de legi sau asupra chestiunilor pentru cari sunt consultate de ministrul justiției; 3) tragerile la sorți impuse prin legi și regulamente, iar conform art. 154 l. org. la începutul fiecărui an judiciar se face expunerea viciilor de procedură pe care practica ar fi semnalat-o curții sau tribunalului în cursul anului expirat.

Poate și este competente adunarea generală să controleze dacă un magistrat întrunește condițiunile de admisibilitate și de înaintare? Recepțiunea și instalarea magistratului am văzut că se face în audiență solemnă și înaintea tuturor magistraților curții sau tribunalului.

Dacă curtea sau tribunalul însărcinat a primi jurământul, află înainte de depunerea jurământului că magistratul nu întrunește condițiunile cerute de lege, va putea suspenda recepțiunea sa?

În această privință doctrina și jurisprudența distinge. Dacă corpul în care este chemat să funcționeze află despre această incapacitate înainte de prestarea jurământului, se decide în general că are drept a se opune la recepțiune, neprimindu-l să presteze jurământul și aducând cazul de îndată la cunoștința ministerului de justiție care l'a numit. Odată însă primit jurământul,

magistratul trebuie primit în complectul curții sau tribunalului și instalat. Jurământul profesional imprimă magistratului caracterul de judecător și i conferă puterea publică (110 l. org. 163 c. pen.)

Depunerea jurământului constituie o prezumțiune că îndeplinește condițiunile de admisibilitate și înaintare prevăzute de lege, iar hotărârile la care ia parte sunt valabile.

Cazurile de incapacitate ar fi: lipsa calității de cetățean român, lipsa condițiunei de vârstă, sau a titlului de licențiat sau doctor în drept, ocuparea unei funcțiuni incompatibile cu funcțiunea judecătorească. În toate aceste cazuri, curtea sau tribunalul se poate în genere opune la primirea jurământului. Sunt cazuri de incompatibilitate absolută putând fi ridicată de oricine.

În privința rudeniei dintre magistrați aceleiași curți sau tribunal, deși până la gradul de var prim r inclusiv, constituie o împedicare, însă această incompatibilitate e *relativă*. N'ar putea curtea sau tribunalul să refuze primirea jurământului pentru acest motiv.

Rămâne ca judecătorul cel mai nou numit să fie transferat la alt tribunal sau curte. Hotărârile date sunt însă valabile.

Partile pot ataca cu recurs acele sentințe la cari a luat parte un judecător care nu întrunește condițiunile cerute de lege? Odată jurământul depus, zic unii, nici părțile, nici corpul din care face parte, nici Curtea de Casație chiar, nu-i mai pot contesta capacitatea. «*Error communis facit jus*». Noi credem însă că și în acest caz, părțile pot cere casarea hotărârei, față cu textul art. 32 al. 4 al. 1. legi Curții de Casație.

Ministrul are asemenea dreptul să trimită înaintea consiliului disciplinar pe magistratul care ar profita de o eroare sau înșelaciune și care ar fi surprins buna sa credință (Dalloz, *Organis. jud.*)

Alte chestiuni, în afară de acele enumerate de art. 138 l. org. credem că nu pot fi admise în dezbaterile adunărilor generale. Numai acele chestiuni se pot discuta în plenul curților sau tribunalelor, cari interesează întregul corp în legătură cu ordinea și serviciul interior. Ministrul de justiție poate uneori să ceară, în unele chestiuni, avizul curții sau tribunalului. Astfel s'a întâmplat cazul fostului prim președinte de tribunal care avea nenorocirea de a suferi de o infirmitate fizică a auzului.

Tribunalul, fără competență credem că, în adunare generală, în urma sesizării ministrului, a opinat pentru scoaterea primului președinte din magistratură.

N'ar putea însă curtea sau tribunalul, ca din proprie inițiativă să se întrunească în adunare generală și să polemizeze cu colegii sau cu șeful

tribunalului sau al curții. Cazul întâmplat acum câțiva ani la tribunalul Buzău, când membrii acelui tribunal s'au întrunit și au dezaprobat în adunare generală pe șeful tribunalului și în lipsa sa au luat deciziuni printr'un proces verbal de protestare, ni se pare contrar legii. Dăm aci procesul verbal cu titlu de curiozitate.

«Astăzi 25 Ianuarie 1909, noi magistrații tribunalului Buzău constatăm următoarele: Trimițându-se de către d. ministru al justiției proiectul de organizare judecătorească, spre a ne da păreriile asupra modificărilor ce s'au proiectat și se aduc actualei organizări judecătorești, am fost convocați în acest scop în scris de către d. președinte al tribunalului, care însă nu a putut veni la tribunal în ziua convocării.

„Luând în examinare menționatul proiect, fiecare din noi am făcut observațiunile pe cari le am găsit nemerite și am însărcinat pe d. judecător de ședință cu redactarea raportului. Raportul făcut de către d. judecător de ședință, după ce s'a aprobat de noi toți, l'am prezentat d-lui președinte al tribunalului, căruia i-am comunicat că acest raport reprezintă vederile noastre. D. președinte primind acest raport l'a luat să l'aibă în vedere la întocmirea raportului ce era ținut să l'facă d-sa personal, urmând numai a-i aduce modificări de redacțiune și să ecarteze (?) părțile fără mare interes, rămânând stabilit că nu va modifica punctele esențiale.

„Aflând acum în urmă că d. președinte în raportul său a trecut păreri contrarii părerilor noastre, împrejurare despre care ne am încredințat din conceptul de raport făcut de d. președinte și găsit la arhivă, și fiindcă primul raport, redactat de d. judecător de ședință a rămas la d. președinte, am redactat un nou raport, care reprezintă păreriile pe cari le-am emis cu ocazia primului raport, redactat de către d. judecător de ședință. Delegăm pe d. judecător de ședință să înainteze d-lui ministru de justiție acest ultim raport, împreună cu prezentul proces verbal“. Urmează semnăturile magistraților.

Vedem astfel adunarea generală a tribunalului transformată într'un mic soviet, cum s'ar zice în epoca bolșevismului de astăzi, dezaproband printr'un act oficial pe șeful tribunalului care era și șeful erarhic al semnatarilor acestui proces verbal!

Tot asemenea n'ar putea curtea sau tribunalul să se întrunească în adunare generală, cu unicul scop de a examina legalitatea numirii sau înaintării unui magistrat, să refuze recepțiunea și instalarea magistratului odată numit.

După constituțiunea noastră, dreptul de numire și înaintare al magistraților aparține Capului puterii executive, organizația noastră judecătorească fiind bazată pe principiul separațiunii puterilor în stat. Puterea judecătorească e liberă

și în sfera ei de acțiune nici o altă putere nu se poate amesteca; dar nici dânsa nu poate împieta în atribuțiunile celorlalte puteri. Pentru actele cari depășesc atribuțiile ce le sunt deferite ca instanță de judecată, art. 36 legea Curții de Casație dă dreptul Ministrului de justiție ca adresându-se prin Procurorul general al Curții de Casație, sau de dreptul ori în urma inițiativei luată de acesta și fără prejudiciul dreptului părților interesate, să anunțe Curții de casație orice act prin care judecătorii și-ar fi însușit atribuțiuni peste competența lor, făcând de exemplu acte cari compromit siguranța statului sau ordinea publică.

Pentru actele unei instanțe judecătorești cari calcă atribuțiunile altei instanțe tot judecătorești, depășind competența, părțile interesate sau ministerul public au dreptul de recurs.

Refuzarea instalării unui magistrat regulat numit sau încălcarea oricărei atribuțiuni pot atrage responsabilitatea disciplinară pentru magistrații cari ar lua asemenea deciziuni. Art. 158 legea de organizare de altfel, prevede pedepse disciplinare pentru magistratul care ar refuza să îndeplinească datoriile funcțiunei sale impuse de legi și regulamente, care ar fi lipsit de cuviință sau demnitate, care într'un mod general, ar aduce atingere considerațiunei ordinului din care face parte, etc.

„Dacă sunt două instituțiuni cari să se apropie prin scopul și prin mijloacele lor — zice Buchez, președintele constituanței franceze — desigur acele instituțiuni sunt: instituțiunea militară și instituțiunea judiciară. Scopul și al uneia și al celeilalte este protecțiunea și apărarea; mijlocul este constrângerea, în definitiv forța. Se separă obicinuît aceste două instituțiuni, ca și cum ar trebui să reprezinte principii deosebite, una numai justiția, cealaltă numai forța. Este o eroare. Justiția, care e principiul acțiunei judiciare, trebuie să fie și principiul acțiunei militare. Aceasta din urmă n'are nici o sancțiune morală, dacă n'are ca sancțiune justiția și cea dintâi n'are nici o putere efectivă, dacă n'are ca sancțiune forța. Și una și cealaltă răspunde la aceleași trebuințe; tribunalul este garanția drepturilor, îndatoririlor, libertății indivizilor, și siguranței interioare; armata e garanția îndatoririlor, drepturilor și intereselor naționale.

Având aceeași țință, dispunând de aceleași mijloace în desăvârșirea ținței lor, ambele aceste instituțiuni trebuiesc să fie cât mai puternic organizate pe baza echității, a moralității și a disciplinei.

Iată motivele pentru cari inclinăm a crede că chestiunile ce pot fi supuse deliberării adunărilor generale, trebuiesc limitate la competența ce li s'a dat prin art. 138 din legea de organizare, ele nepuțând degenera în discuțiuni în cari rancune perso-

nale sau de altă natură ar putea predomina. Câtă vreme legea noastră de organizare sub imperiul căreia ne aflăm, nu a încredințat chiar magistraților numirile și înaintările ci, le-a lăsat puterii executive care poate face unele numiri chiar fără avizul consiliului superior — nemulțumiților nu le rămâne de o cam dată decât... resemnarea.

N. JAC. CONSTANTINESCU

Consilier la Curtea de Apel Galați

Despre Pactul Successoral

Chestiunea pactului successoral a fost mult discutată la noi și chiar jurisprudența a avut a se pronunța deseori asupra problemelor puse în legătură cu pactele de succesiune viitoare. Ar fi dar puțin interesant a răsfoi o chestiune prea desbătută, dacă nu am avea credință că aducem elemente noi în discuțiune. Chestiunea pe care o prezentăm se întemeiază tocmai pe un text care lipsește din legislația noastră, și anume pe art. francez c. civ. 747 care tratează despre succesiunea anormală a ascendenților și care zice:

„Les ascendants succèdent, à l'exclusion de tous autres, aux choses par eux données à leurs enfants ou descendants décédés sans postérité, lorsque les objets donnés se retrouvent en nature dans la succession. Si les objets ont été aliénés, les ascendants recueillent le prix qui peut en être dû. Ils succèdent aussi à l'action en reprise que pouvait avoir le donataire“.

Ceeace e însă curios, e faptul că art. fr. c. civ. 951, care merge mână în mână cu art. fr. 747 nu a fost omis de legiuitorul nostru, ci dimpotrivă menținut în art. c. civ. rom. 825, și care prevede că donatoarele poate stipula întoarcerea bunurilor dăruite, atât în cazul când donatarul ar muri înaintea lui, cât și în cazul când donatarul și descendenții săi ar muri înaintea sa. Aceste stipulațiuni însă nu se pot face decât în favoarea donatorului.

Chestiunea de față care ne interesează deci este joncțiunea dintre principiile care domină pactele de succesiune viitoare, în legătură cu drepturile de întoarcere din succesiunea anormală a ascendenților.

Speța cea mai interesantă și care se prezintă mai des în practică e aceia în care donatorul rezervă asupra bunurilor donate un drept de uzufruct în profitul soțului supraviețuitor al donatarului, și aceasta prin contractul matrimonial. Chestiunea ss pune de a se ști dacă donatorul poate prin actul de donațiune să renunțe în mod parțial la dreptul său de întoarcere în folosul unuia dintre soți, și să îngăduie acestuia să-și exercite dreptul său de uzufruct asupra bunurilor donate. Nu poate fi considerat lucrul acesta ca un pact de succesiune vii-

toare? ¹⁾ Anumite deciziuni totuși nu a ezitat să admită că o astfel de combinațiune este o stipulare de reîntoarcere convențională din partea ascendențului donator. ²⁾

Exemplul cel mai frecvent al renunțării parțiale la dreptul de întoarcere se prezintă în cazul când, prin contractul de căsătorie, tatăl și mama dotând fata lor își rezervă un drept de întoarcere în conformitate cu art. fr. 951,—rom. 825, pentru cazul când viitoarea soție ar muri fără postérité înaintea suszișilor donatori și mai adaogă că: „aceasta rezervă a dreptului de întoarcere nu va aduce nici o împiedicare la executarea tuturilor donațiunilor și dispozițiunilor în uzufruct pe care viitorii soți s'ar putea să-și facă în timpul căsătoriei, și nici la efectele tuturilor celorlalte avantagii și dispozițiuni ce ar putea rezulta în folosul viitorului soț, fie din prezentul contract matrimonial, fie de la lege“.

Iată de unde naște litigiul: Donatorii, în momentul căsătoriei fiicei lor, dintr'o mișcare de afecțiune, au stipulat în contractul matrimonial anumite renunțări la dreptul lor de întoarcere; dacă mai târziu, după moartea fiicei lor, găsind că întrunesc condițiunile de a moșteni prin succesiune anormală conform art. fr. 747, regretând renunțarea pe care au dat-o, ei recurg adeseori la un expedient. De ce n'ar invoca ei întoarcerea legală, care le conferă un adevărat drept de succesiune, susținând în acelaș timp că stipulațiunea convențională înserată în contractul de căsătorie este nulă ca fiind un pact de succesiune viitoare?

Curtea de Casație ³⁾ a dat dreptate donatorului, zicând că orice restricțiune convențională la dreptul de succesiune al art. 747 c. civ. fr. constiue un pact de succesiune viitoare.

Mai mult încă, Curtea de casațiune anulează clauza în speță, nu fiindcă constiue o renunțare la un drept de întoarcere, dar fiindcă ar putea fi considerată în anumite cazuri, ca o renunțare parțială la un drept successoral. După cum se poate vedea, Curtea de Cassație adoptă o interpretare strictă și nu e pentru prima oară că asistăm la cazul când în jurisprudența franceză Curțile de apel solidarizate refuză să adopte vederile Inaltei Curți.

Iată felul de a vedea al Curței de apel din Amiens statuând ca Curte de trimitere, la 6 Martie 1902. ⁴⁾ Fondându-se pe considerațiuni de echitate

1) V. Augers, 18 Déc. 1878, S. 79, 2, 322; Baudry et Wahl, t. I. No. 676; Cass. civ. 24 Iul. 1901, 1, 433. D. 1901, 1, 537.

2) Cass. 7 août 1839, S. 39, 1, 72; Cass. 2 mars 1887, S. 1901, 1, 506.

3) Cass. 24 Juillet 1901, D. 1901, 1, 536; S. 1901, 1, 433; Cass. ch. réunies 2. Juillet 1903, D. 1903, 1, 353; S. 1904 1, 65. Cour d'Orléans, statuând ca ultimă Curte de trimitere 30 Aprilie 1904. S. 1904, 2, 269.

4) Cour d'Amiens, 9 Mars 1902. D. 1902, 2, 112.

și de interes social, constatând că majoritatea con- tractelor matrimoniale conțin o asemenea clauză- și că toate părțile din contract au consimțit și au acceptat de comun acord clauza în chestiune, ea nu poate fi anulată. Curtea constată din potrivă că asemenea clauze profită indirect copiilor donatorilor, fiind astfel considerate ca donațiuni făcute viitorilor soți în favoarea căsătoriei. Curtea a judecat cu înțelepciune; ea nu a voit să prejudice la drepturi câștigate, și nici să invite pe soți să recurgă la diferite expediente pentru a și salva liberalitățile.

O altă decizie a Curței din Poitiers, din 22 Febr. 1904,⁵⁾ decide că atunci când părinții printr'o asemenea clauză autoriză pe fiica lor să dispue de usufructul dotei sale în favoarea soțului a- cesteia, această clauză nu poate fi considerată că conține o donațiune directă din partea consti- tuanților către soț, ci dimpotrivă, soțul deține a- ceastă donațiune direct dela soția sa, numai prin voința acesteia din urmă.

Curtea de apel din Paris, 25 Ianuarie 1906,⁶⁾ se pronunță în acelaș sens ca și decizia de mai sus, susținând că nu există nici un raport juridic între constituanți și soțul gratificat.

Nu trebuie totuși să pierdem din vedere că art. fr. civ. 791 și 1130—Rom. civ. 702 și 965, și 1225 cari prohibă pactele de succesiune viitoare, au un efect absolut și nu parțial. Pactul nu poate fi decât nul în întregime și nu parțial în măsura rezervei.

Iată ce spune d-l Planiol într'o notă din Dalloz (1905-2-353): d-l Planiol admite că se poate res- trânge dreptul de întoarcere convențională la nuda proprietate, atunci când donatarea a făcut dispo- zițiuni în usufruct, și d-l Planiol consideră că o astfel de limitățiune nu are nici un raport cu pac- tele de succesiune viitoare, și că persoana care renunță în această măsură în vederea unei ipoteze determinate nu se expune la rigoarea articolelor 702 și 965. D-l Planiol mai emite idea că dreptul de întoarcere nu constituie o succesiune și că totul se face grație unei condițiuni resolutorii și că bu- nurile revin donatorului *jure antiquo*.⁷⁾

Totuși, clauza mai sus examinată pretează la multă discuțiune și nu credem inutil a raporta pă- rerile câtorva mari jurisconșulți moderni cari au

studiat chestiunea cu amănunțime, prezentându-le opiniile în mod successiv.

I-a Opinie. Clauza litigioasă constituie bine un pact de succesiune viitoare, dar nu cade sub pre- vederile art. fr. 791 și 1130, rom. 702 și 965.

Partizanii acestui sistem susțin că nu trebuie văzut în renunțarea ascendentului donator un *votum mortis* și nici vre-o atingere la egalitatea partagiilor; trebuie observat că obiectul succesiunii care nu este încă deschisă e dimpotrivă indeterminat, și ei in- voacă maxima romană *cessante ratione legis, cessat lex*, maximă de care s'a folosit în mai multe rân- duri și Inalta Curte de Casație când a fost vorba de alienațiunile consimțite de moștenitorul aparent. Tot astfel pentru cheltuelile de ameliorare făcute de mama-tutrice legală pentru imobilul minorului (V. Cass. fr. 17 Nov. 1903. S. 1904, 1, 5). D-l Gaudemet, observă că Legiuitorul ar fi trebuit să distingă printre pactele de succesiune viitoare. Totuși maxima mai sus enunțată ni se pare a fi de-o aplicațiune platonice față de textele atât de riguroase cum sânt art. 791 și 1130 c. fr. și 702 și 965 c. rom.

II-a Opinie. Natura dreptului de întoarcere im- piedică clauza de a fi nulă ca pact de succesiune viitoare.

Apărătorii acestei păreri⁸⁾, argumentează asupra diferenței care există între dreptul de succesiune or- dinară și dreptul de întoarcere. Totul se explică aci prin voința prezumată a defunctului adică a ascen- dentului donator. D-l Gaudemet vede în reîntoarcerea legală o succesiune cu bază contractuală creată prin voința moștenitorului; de-aceia, cum ar putea fi vorba de pact de succesiune viitoare într'o succesiune de natură convențională? Noi ne găsim dar aci⁹⁾ în fața unei convențiuni expresse, care restrânge efec- tele unei convențiuni prezumate. D-l Gaudemet im- pinge raționamentul său și mai departe, zicând că art. fr. 747 nu este altceva decât o conven- țiune tacită care conține implicit un pact de suc- cesiune viitoare; de ce dar să anulăm atunci pactul expres care în fond nu este decât o modalitate a pactului tacit?⁹⁾ Dacă într'adevăr art. fr. 747 nu ar fi decât expresiunea voinței presumate a asce- dentului, legiuitorul ar fi garantat executarea a- cestei voinți. Acest sistem¹⁰⁾ mai are defectul de a confunda efectele art. 747 fr. cu acelea ale art. 951 fr., Rom. c. 825.

III-a Opinie. Sistem după care clauza litigioasă ar transforma întoarcerea legală în întoarcere con- vențională.

Partizanii acestei teorii observă că, în speța care a făcut obiectul atâtor decizii, donatorul își rezer- vase în mod expres dreptul său de întoarcere printr'o

5) Cour de Poitiers, 22 Febr. 1904, D. 1905, 2, 353.

6) Cour de Paris, 25 Ianuar 1906, D. 1907, 2, 364.

7) Cass 29 juillet 1907. D. 1909, 1, 271.

Lyon Caen, Note în Sirey sub decizia din 24 Iuliu 1901 și 2 Iuliu 1903. Sarrut notă în Dalloz sub decizia din 24 Iuliu 1901. Geny note în Pandectele Franceze sub decizia din 2 Iul. 1903. P. F. 1903-1 497. Zeglicki. «Le droit de re- tour legal peut-il, avant son cuverture, etre modifié par la covention des parties». (Revue critique de Législation et de jurisprudence, 1902. T. XXXII, pp. 325, 336) Gaudemet. (Revue trimestrielle de droit civil, 1902. T. I, p. 739-781). Gruzet, Note lue à l'Academie de Legislation de Toulouse. 10 Dec. 1902 (Recueil de l'Academie de legislation 1903. F. L. p. 1.)

8) Gaudemet, Rev. trimestrielle de droit Civil, 1902, p. 739. 762. Crouzel Recueil de L'academie de Toulouse, 1903, p. 1,

9) Planiol. T. III. No. 1909, p. 571; Orléans, 14 mars 1902. D. 1903, 2, 505.

stipulațiune convențională, și că această stipulațiune ar fi acoperit dreptul legal la care s'ar fi substituit; aceasta a fost felul de a judeca al Trib. Senei, confirmat de Curtea din Paris, și după care bunul donat, nu a fost nici-odată proprietatea donatarului, și donatorul luându-l înapoi, nu face decât să reintre în posesiunea propriului său bun, și deci nu poate fi vorba aci nici de drepturi succesoriale și prin urmare nici de pact de succesiune viitoare.

*IV-a Opinie. Teoria D-lor Lyon-Caen și Sarrut*¹⁰⁾

Pentru acești doi savanți jurisconșulți, clauza litigioasă care face obiectul studiului nostru, nu s'ar putea analiza în nici un fel ca o renunțare parțială a succesiunii, renunțare care ar constitui un pact de succesiune viitoare. Această clauză litigioasă nu ar fi altceva decât o dublă donațiune, una în nudă proprietate făcute de părinți fiicei lor, și alta în uzufruct, făcută ginerelui condițional. Acest drept de uzufruct ar lua deci naștere în ziua chiar a celebrării căsătoriei. Consecința imediată a acestei teorii este că dreptul de întoarcere legală nu poate să se facă decât asupra nudei proprietăți donată în dotă fiicei. Acest sistem nu poate rămâne totuși dispensat de critică. D-l Procuror general *Baudouin*, unind părerea sa cu a d-lor *Aubry et Rau* (T. IX, § 606 bis) constată că a renunța, de a te opune la exercițiul unui drept de uzufruct și a conferi tu însuși un drept de uzufruct de o egală întindere, sunt lucruri foarte deosebite. Afară de asta, acești autori mai atrag atențiunea că donatorul este scutit de o acceptațiune expressă când liberalitatea e coprinsă într'un contract de căsătorie. De altfel, după această teorie soțul devine *ayant cause-ul* tatălui și a mamei, și atunci uzufructul nu mai e acel al art. fr. 767, rom. 684, ci dimpotrivă un uzufruct ordinar conform art. fr. 600, rom. 540 etc., și această liberalitate nu ar putea suferi nici o diminuatiune din cauza liberalităților posterioare făcute de soț și nici nu ar putea fi convertit într'o rentă viageră.

*V-a Opinie. Teoria d-lui Profesor Geny*¹¹⁾

Iată ce zice eminentul profesor dela Nancy: Se poate admite foarte bine, că fiica dotată, a făcut ea însăși prin contractul de căsătorie, o donațiune de bunuri viitoare soțului ei, a uzufructului succesoral. Atunci soțul ar beneficia de avantajile art. fr. 707, rom. 684, și nu ar mai putea fi vorba de un uzufruct ordinar. În acest sistem e însăși fiica care gratifică în mod direct pe soțul ei. Acest sistem are însă inconvenientul de a presupune combinațiuni juridice streine intențiunei părților. În afară de aceasta, savantul profesor *Etienne Bartin*, aduce acestei teorii o critică fundamentală, zicând că devine într'adevăr o imposibilitate în care te găsești

de a da asupra gândirii părților o traducțiune tot deodată psihologiceste adecuată, și juridicește corectă, provenind dela faptul că părțile, au indicat într'un fel prea net procedeul de reîntoarcere anticipată al dreptului ce-l are ascendentul donator, prin mijlocul căruia înțelegeau ca dreptul de uzufruct al viitorului soț al copilului lor să fie respectat.

VI. Opinie. După care clauza litigioasă constituie o instituțiune contractuală.

Acest system se apropie de acela al d-lor Lyon Caen și Sarrut, în privința dublei donațiuni. De aci asimilarea acestui procesus cu o instituțiune contractuală, un fel de pact de succesiune autorizat de lege în favoarea căsătoriei, și care poate fi validat. Un asemenea expedient a fost întrebuintat — dar mult mai ingenios — pentru validarea substituițiunilor fideicomisare. E interesant a citi asupra chestiunii o decizie a Curței de Cassație Franceză din 20 Iunie 1904 (S. 1906-1-81) și o notă foarte interesantă a d-lui *Albert Tissier* (Cass. 24 Iunie 1908, D. 1908-1-477).

Dacă procedenul cu substituițiunile fideicomisare a reușit, e numai că jurisprudența i-a întins o mână binevoitoare și fiindcă era vorba de bunuri prezente, iar nu cum vrea s'o facă instituțiunea contractuală, unde e vorba de bunuri viitoare.

VII. Opinie. Validarea clauzei litigioase prin aplicarea principiilor garanției.

Argumentarea e următoare: Donatorul fiind angajat față de soțul supraviețuitor prin stipularea clauzei de întoarcere convențională, crează în profitul terților drepturi pe cari e dator să le respecte, în conformitate cu principiul bine cunoscut: „Cine datorează garanție, nu poate să ceară evicțiune”.

Donatorul este dator deci să garanteze de faptul său personal, și deci dacă vrea să atace convențiunea la care a consimțit, ar putea să vadă că i se opune principiul după care el nu poate să turbure pe donatarul său prin faptul său personal fără să constituie un dol. Greșeala acestei teorii provine din faptul că nu poate fi vorba de dol când ești autorizat de lege să procedezi în consecință.

*VIII Opinie. Teoria d-lui Profesor D. Alexandresco*¹²⁾

Savantul nostru profesor, abordează chestiunea grație lucrărilor sale de legislațiune comparată. Înainte vreme, eminentul profesor era de părere că între legislațiunea noastră și cea Italiană există o perfectă asemănare și că prin urmare instituțiunile contractuale sunt necunoscute la noi, și că dimpotrivă, conform vederilor d-lui G. P. Petrescu, donațiunile de bunuri viitoare nu sunt în România niște instituțiuni contractuale, ci adevărate donațiuni excepționale, cu un caracter complex. În urma

10) *Lyon-Caen*, notă Sirey, 1901, 1, 434. *Sarrut*, notă Dalloz 1901, 1, 537.

11) Note în Pandectele Franceze 1903, 1, 497.

12) V. D. Alexandresco. T. IV, partea II-a, Ediția 1914, p. 580 și Tom. I, Ediția II-a din 1906, p. 150.

V. de acelaș autor: «Droit Ancien et Moderne de la Roumanie», ed. 1898, p. 178, și nota.

lucrărilor recente asupra materiei și în urma directivei noi stabilite atât de jurisprudența noastră cât și de jurisprudența franceză, marele jurisconsult a admis teoria instituțiunei contractuale ade-seori ca un paliativ la rigoarea art. 702, 965 și 1226, c. civ. rom. Astfel părerea d-sale se apropie oarecum de sistemul d-lor *Lyon-Caen și Sarrut* expus mai sus cât și de vederile eminentului profesor *Albert Tissier*. Cu toate că față de spețe izolate,—unde finețea juridică nu e decât o consecință firească a unei indulgențe, determinată la o problemă sprijinită de echitate,—d-l profesor *Alexandrescu*, admite oarecare bună voință, totuși, în alte cazuri, unde e vorba de pacte de succesiune pur și simplu, acolo d-sa se arată intransigent, recomandând justiției să refuze a sancționa asemenea pacte, deși ar fi fost făcute într-o țară străină în care ele sunt permise.

Am văzut mai sus, cum împrejurul unei chestiuni, s'au grupat atâtea păreri, cari mai de care cu dorința de a fi mai argumentate. Aceasta provine din faptul că, Inalta Curte de Casație judecase dintr'un punct de vedere care nu era cel mai juridic. Curțile de Apel solidarizate au făcut front și dând mâna cu autorii, au terminat în cele din urmă lupta prin a triumfa. Iată dar cum anumite teorii de drept s'au născut din scăpărările produse de ciocnirea dintre Curțile de Apel și Inalta Curte de Casație.

ALEX. EM. LĂZĂRESCU

Doctor în Drept dela Paris, Avocat

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II

Audiența dela 16 Noembrie 1920

Președenția d-lui G. STOICESCU, Președinte

Deciziunea No. 1649

Amnestie. Caracterul amnestiei acordate de decretul legi No. 1547/920 și 2009/920. — Profita coautorilor provocatorilor și complicilor? Soluțiune afirmativă.

Amnestia acordată de decretul-legi No. 1547/920 și 2009/920 are un caracter real iar nu personal, ca atare ea șterge nu numai pedeapsa, ci și infracțiunea, profitând tuturor persoanelor cari au comis infracțiunea, adică coautori, provocatori și complici.

S'a luat în cercetare recursul făcut de d-l Procuror General al Curții de Apel din București, în contra deciziunei acelei Curți s. I No. 143/920;

În lipsa inculpaților amnestiați;

S'a ascultat d-l Procuror Al. Dem. Oprescu în concluziunile pentru casare, după care Curtea a rămas în deliberare până astăzi 30 Noembrie 1920, când a pronunțat următoarea deciziune:

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Cu tea de Apel din București secția I, voleană în mod flagrant dispozițiunile art. 1 din decretul-legi de amnestie No. 1547 din Aprilie 1920 privitor pe militari și art. 2 No.

4 din decretul-legi No. 2009 din 5 Mai 1920 privitor pe civili, prin aceia că amnestiind pe Tudor Anastasescu condamnat la închisoare pentru sustragere de acte din depozite potrivit art. 203 și 204 cod. penal ca unul ce se consată că a fost mobilizat, a întins acest beneficiu al amnestiei și asupra condamnaților Tudor Nicolaescu și Maria Sima Duțulescu, condamnați la închisoare ca agenți provocatori la zisul delict care nu aveau calitatea de militari mobilizați și care după menționatul art. 2 No. 4 din decretul-legi No. 2009 nu puteau fi amnestiați ca civili».

Având în vedere că din decizia supusă recursului se constată că Tudor Anastasescu, Tudor Nicolaescu și Maria Sima Duțulescu au fost dați judecâtei, în baza art. 203 și 204 cod penal pentru cel dintâi com inate cu art. 47 c. p. pentru ceilalți doi, pentru cel dintâi în calitate de archivar al Trib. Argeș, după insistențele și indemnul celorlalți doi a sustras din arhiva tribunalului un dosar în care era condamnată Maria Sima Duțulescu concubina lui Tudor Nicolaescu; că Tudor Anastasescu, autorul material făcând dovadă că a fost mobilizat în timpul războiului mondial, iar faptul comis de dânsul nefiind prevăzut printre cele exceptate dela beneficiul amnestiei din decretul No. 1547 din 9 Aprilie 1920, Curtea de Apel în baza acestui decret a declarat amnestiat faptul și a declarat stinsă acțiunea publică atât în ce privește pe numitul autor material cât și în ce privește pe agenții provocatori T. Nicolaescu și Maria Sima Duțulescu;

Considerând că amnestia având un caracter real în sensul că aruncă vâlul uitării asupra faptelor pentru care este acordată, ea se aplică deopotrivă tuturor persoanelor cari au participat la fapt, fie în calitate de autori materiali, fie în calitate de autori morali sau complici;

Că de aceea și decretul No. 1547 din 9 Aprilie 1920, după ce declară amnestiate «faptele comise» de cei chemați sub arme apoi adaugă în ultimul aliniat al art. 1: «precum și provocățiunea, complicitatea sau tănuirea unor asemenea fapte» aliniat care deși separat de cele anterioare, urmează să fie înțelese că se raportă atât la primul aliniat, care pune regula generală, cât și al al doilea care enumeră faptele exceptate dela amnestie;

Că așa fiind, Curtea de Apel a făcut o bună aplicațiune în speță a decretului-legi No. 1547 din 9 Aprilie 1920, când a decis că de amnestia acordată de acest decret-legi beneficiază atât autorul material al faptului, cât și autorii morali sau complicii, deși aceștia nefiind mobilizați, n'ar intra în prevederile decretului;

Că, dar recursul d-lui Procuror General nefiind întemeiat câtă să fie respins

Pentru aceste motive Curtea în numele legii respinge recursul etc.

NOTĂ. — Aplicațiunea celor două decrete-legi de amnestie cu No. 1547 și 2009 au dat ocazie la multe controverse, printre care și aceia dacă amnestia acordată de aceste decrete-legi are un caracter real sau personal.

Chestiunea prezintă importanța prin efectele cu totul deosebite pe care le ofera o soluțiune față de cealaltă.

Curierul Judiciar în No. 79-80 și No. 85-86 a reprodus două din cele mai importante hotărâri ale instanțelor de fond, care au rezolvat această controversă în sensul că amnestia de care ne ocupăm are un caracter real, ea face să fie socotită ca inexistentă însăși infracțiunea și deci profita tuturor coparticipanților, fie ca ar fi autori

materiali sau morali, complici sau tăinuitori.

Astăzi am reprodus deciziunea Inaltei Curți de Casație și Justiții a. II care chemată a statornici în această chestiune o soluțiune uniformă, pentru instanțele de fond, a adoptat sistemul doctrinei, pronunțându-se în sensul hotărârilor enunțate, adică că amnestia are un caracter real.

Dar pe când instanțele de fond au considerat controversa ca foarte gravă și au simțit nevoia să-și motiveze hotărârile cu un lux de argumente, din contră Suprema noastră instanță înlătură controversa ca fără rațiune de a fi, întrucât în cele două considerente foarte concise nu discută, ci pune ca un axiom principiu că, amnestia are întotdeauna un caracter real.

Amnestia acordată de cele două decrete-legi a fost considerată — de toate instanțele și de puținii juriști cari au scris asupra ei ¹⁾ — ca una și aceeași cu amnestia cunoscută în dreptul penal și i-au aplicat toate principiile aceștia.

De aceia socotim că Suprema noastră instanță a procedat foarte logic atunci când a refuzat de a face loc unei controverse care a fost tranșată în doctrină; căci ori aplicăm principiile stabilite în materie de amnestie și atunci nu mai poate fi vorba de controversă, ori refuzăm de a considera amnestia de cari ne ocupăm ca același lucru cu amnestia cunoscută de doctrina penală și atunci controversa își are rațiunea.

Dar dacă aprobăm procedeul Supremei noastre instanțe, nu aprobăm însă și soluțiunea pe care a dat-o.

Noi credem că decretele-legi No. 1547 și 2009 conțin dispozițiuni cu caracter personal iar nu real și vom cerca să o dovedim.

Amnestia este o instituțiune care deși nu e prevăzută aproape în nici un cod penal, totuși se bucură de ospitalitate în știința dreptului penal.

S'au dat multe și variate definițiuni acestei instituțiuni, dar toate au un punct comun, recunosc că această instituțiune trebuie să fie prevăzută de o lege, care să i fixeze câmpul de aplicațiune și organul care să o acorde.

Orice dispozițiune care ar excede limitele impuse de lege, sau ar emana dela alt organ, chiar dacă ar fi asemănătoare prin ea și prin efectele ei cu amnestia, totuși nu ar putea fi considerată ca atare.

La noi art. 93 din Constituție statornicește că Regele poate acorda amnestia în materie politică. Iată deci care e organul competent și câmpul de aplicațiune al amnestiei în legislațiunea noastră.

Amnestia infracțiunilor de drept comun nu numai că nu e cunoscută ca instituțiune în le-

gislațiunea noastră, dar nici nu e posibilă față cu textul art. 93 din Constituție care vorbește de infracțiuni politice și nici nu există mijlocul de a fi acordate.

Cu drept cuvânt d-l Ionescu-Dolj scria: «Dacă decretele-legi de amnestie vor fi considerate ca decrete regale se va viola art. 93 din Constituție, dacă vor fi considerate ca legi și ratificate de Parlament se va încălca principiul separațiunei puterilor», așa că în ambele cazuri aceste decrete sunt anti-constituționale (*Curierul Judiciar* No. 44-45 din 1920).

Astfel privită chestiunea evident că concluziunea d-lui Ionescu-Dolj e foarte juridică. Noi socotim însă că dacă s'a făcut o greșală în aceste decrete-legi, de cari ne ocupăm, apoi această greșală nu constă în încălcarea principiilor constituționale, ci în întrebuintărea greșită a termenului de amnestie — greșală scuzabilă poate din lipsa altui termen mai propriu.

Dispozițiunile din decretele-legi No. 1547 și 2009 vor fi foarte asemănătoare cu amnestia, însă nu pot fi considerate ca atare, fiindcă nu sunt conforme art. 93 din Constituție care stabilește existența și limitele acestei instituțiuni în legislațiunea noastră.

Să vedem atunci care e natura acestor decrete-legi și să examinăm dacă sunt conforme principiilor de drept.

Legile penale, ca orice legi sunt opera puterei legiuitoare care le elaborează, le modifică sau le abrogă, când crede de cuviință. Dar legiuitorul mai poate ca în locul unei suprimări definitive echivalente abrogării să edicteze o suprimare temporară, parțială și condiționată. Desigur o astfel de supresiune e criticabilă din punct de vedere al științei penale, însă ea nu excede cu nimic attributele puterei legiuitoare.

Dar această suprimare temporară o poate face legiuitorul și pentru o epocă trecută? Principiile generale spun că legea dispune pentru viitor; dar cum Constituția nu coprinde acest deziderat, orice dispozițiune contrară nu e anticonstituțională. N'ar putea interveni legiuitorul cu o lege care ar agrava pedepsele pentru o epocă trecută fiindcă conform principiului «legei celei mai blânde» nu ar duce la nici un rezultat practic; dar va putea oricând suprima caracterul delictuos al unui fapt chiar pentru o epocă trecută fără a viola vre'un principiu constituțional. Evident ca această suprimare e o ficțiune legală, fiindcă legea nu e nici modificată, nici abrogată ci în mod imaginar, înlăturată pentru o epocă și cu anumite condițiuni, continuând însă de a-și produce efectele în afara limitelor acestei epoci, și chiar înăuntrul ei când condițiunile cerute nu pot fi satisfăcute.

Revenind la decretele-legi 1547 și 2009 con-

1) I. Ionescu-Dolj: Efemeride juridice «Curierul Judiciar» No. 44-45; I. Arsenescu Buletinul Trib. Muscel No. 7; E. C. Decusară Note la hotărârile din «Curierul Judiciar» No. 79-80 și No. 85-86.

statăm că ele constituiesc niște legi de sine stătătoare, emanate dela organul competente și conform cu principiile expuse mai sus, legi cari suprimă în mod parțial, temporar și condiționat pentru o epocă trecută efectele legii penale.

Putea legiuitorul să facă acest lucru? Am arătat că da.

Prin urmare greșit s'a amestecat termenul de amnestie care e o prerogativă a șefului Statului, cu acest act al puterii legiuitoare, care nu poate amnestia în nici un caz — întrucât aceasta instituție e limitată de lege ²⁾ — dar poate ori-când suprima legea penală fie total și definitiv, fie parțial, temporar și chiar condiționat.

Cele două decrete-legi impropriu numite de amnestie, ³⁾ sunt legi de sine stătătoare, retroactive prin termenii și scopul lor. Aceste legi trăesc și acționează pe baza propriilor lor dispozițiuni, care singure vor putea da soluțiunea problemelor ce s'ar ocaziona în practică.

Greșala legiuitorului de a întrebuița impropriu termenul de amnistie, a făcut și pe instanțele noastre ca să aplice acestor decrete-legi principiile generale cunoscute în materia de amnestie, când după cum am arătat suntem în fața unor legi de sine stătătoare care nu au nimic de comun cu amnestia, și care trebuiesc interpretate prin ele însăși.

De aceia socotim că numai prin aplicarea greșită, a principiilor dela amnestie, s'a ajuns la soluția că dispozițiunile acestor decrete-legi au un caracter real, înlăturând însă ideia de amnistie și analizând textele acestor decrete vom ajunge la concluziunea contrară.

Dacă legiuitorul prin decretele 1547 și 2009 ar fi suprimat legea penală total sau parțial pur și simplu, dispozițiunile acestor decrete ar fi avut caracterul real, dar legiuitorul cere și anumite condițiuni cari vizează pe infractor și având în vedere și intențiunea și scopul legii, ajungem neapărat la concluziunea că aceste dispozițiuni au un caracter personal.

Argumentul că în aceste decrete se vorbește de „faptele comise” care ar indica caracterul real, e nesperios; codul penal nu prevede decât fapte, așa că autorul decretelor-legi ori cât ar fi voit să fie de exact, din moment ce suprima legea penală în mod parțial, forțat era să vorbească de „fapte” pentru a arăta pe cele suprimate și

pe cele exceptate; senzul adevărat ni'l dă însă grija legiuitorului de a pune ca o „*petitio principii*” în fruntea acestor decrete condițiuni personale.

Cellalt argument al Supremei noastre instanțe tras din alin. ultim al art. 1 din dec.-lege 1547 care vorbește de complici, provocatori etc. vine tocmai în favorul tezei noastre, căci dacă dispozițiunile dec.-legi ar fi fost real acest aliniat era de prisos. Acest aliniat indica că în infracțiunile neexceptate chiar dacă autorul principal nu beneficiază de dispozițiunile decretului, complicele, provocatorul etc. va beneficia dacă a fost mobilizat, nici că se poate dispozițiune mai personală ca aceasta.

Iată pentru ce socotim că cele două decrete-legi conțin dispozițiuni cu caracter personal.

VINTILĂ DONGOROZ

Doctor în drept, Avocat

INALTA CURTE de CASAȚIE și JUSTIȚIE S. III

Audiența dela 9 Ianuarie 1919

Președinția d-lui G. TĂZLĂUANU, Consilier

Decizia No. 2

Cambie. — Natura acestei creanțe. — Creanță privilegiată față de toți giranții. — Art. 277 c. com.

Potrivit art. 277 c. com. transmiterea proprietății cambiei prin gir atrage după sine transmiterea tuturor garanțiilor și drepturilor ce decurg dintr'ânsa nu numai față de emitent, dar și de toți giranții intermediari, cari sunt coobligați solidar la plata cambiei.

De aci urmează că dacă obligațiunea a fost garantată de emitent printr'un privilegiu, acest privilegiu subsistă față de toți giranții, dacă nu există stipulație contrarie.

Curtea Deliberând,

Asupra motivului de casare;

«Exces de putere. Violarea art. 277, 281 cod comercial 1396, 1652 și urm, din codul civil.

«Deși cambia era emisă în alimente, deși debitorul nu a contestat acest caracter, deși girantul apelant mi-a transmis această cambie, cu toate accesorile și garanțiile ei, fiind solidar coobligat la plată și fiind garant pentru toate garanțiile creanței ce o constată cambia, totuși Tribunalul admite apelul d-lui Al Saligny, girant și'l scutește în cel privește de obligația de a răspunde și cu averea sa urmăribilă numai pentru datorii alimentare;

«Judecând astfel, Tribunalul înlătura prevederile legii comerciale, care obligă pe girant la toate efectele unei cesiuni chiar pentru giranții posteriori scadenței, violează dispozițiunile legale care asigură portorului cambiiilor coobligațiunile solidare ale tuturor semnatarilor cambiei, violează dispozițiunile codului civil cari dau dreptul ori cărui creditor cesionar să fie obligat pe cedentul său la toate obligațiunile debitorului original, și violează dispozițiunile referitoare la cautiune, aplicabile cu atât mai mult solidarității cambiale, care este mai garantată de lege de cât chiar fidejusiunea civilă în solidar.

« Hotărârea Tribunalului este deci casabilă;

«Sentința este dată și cu exces de putere, de ore ce cu nimica nu s'a făcut dovadă că datoria n'a fost alimentară și pentru girant, care a girat-o în momentul chiar al emisiunii, această dovadă a fost de altfel reclamată legalmente de către prima instanță»;

2) Legiuitorul e silit de multe ori a întrebuița termeni improprii ex: *Legea monopolului băuturilor spirtoase* și alte; chiar în cod. pen. avem termenii crimă, delict, provocare cu diferite întrebuițări.

3) În Franța legea nu limitează aplicațiunea amnestiei, de aceia din numeroasele amnestii acordate multe sunt pentru infract. de dr. comun ex: Toate actele comise de Comunarzi (1871); insurecțiunile viticule din Midi (1906); dezordinele din Champagne (1913) și altele — *D. Bellet L'amnistie et ses abus* 164 și urm.

Având în vedere că prin sentința atacată cu recurs s'a admis apelul făcut de d-l C. Al. Saligny contra cărții de judecată cu No. 2693/913 a judecătoriei Ocolului II București prin care s'a acordat privilegiul prevăzut în menționata carte de judecată numai față de emitenta Ninna Etchevaviry, iar nu și față de girantul cambiei d-l C. Al. Saligny, pe care l-a obligat la plata solidară a sumei de 1000 lei prevăzută în cambie, fără privilegiu;

Că, pentru a hotărâ astfel, Tribunalul motivează că orice cambie fiind un efect de circulație, în care girantul nu este obligat de cât în considerațiunea valorii ce a primit, urmează că în speță, el nu poate fi obligat decât la plata valorii în numerar, privilegiul existând numai contra debitorului acceptant care singurul a primit alimente;

Având în vedere dispozițiunile art. 277 c. civ.;

Considerând că după acest text de lege transmisiunea proprietății cambiei prin gir atrage după sine transmisiunea tuturor garanțiilor și drepturilor ce decurg dintr-nsa nu numai față de emitent dar și de toți giranții intermediari, care sunt coobligați solidari la plata cambiei; că, prin urmare, dacă obligațiunea a fost garantată de emitent printr'un privilegiu, acest privilegiu subsistă și e opozabil nu numai față de emitent dar și de giranți care, în baza principiilor de solidaritate în materie de cambie, se obligă față de portor în același mod și cu aceleași garanții ca și emitentul, afară de stipulațiunii exprese în sens contrariu;

Că într'un cât, în speță, nu se constată vre-o atare stipulațiunea contrarie, urmează că Tribunalul dispensând pe girant de răspunderea garantată prin privilegiu, a violat art. mai sus citat și principiile în materie de solidaritatea cambială și deci motivul de recurs fiind întemeiat, recursul urmează a se admite;

Pentru aceste motive, Curtea, admite recursul și easează, etc.

NOTĂ. — Problema juridică soluționată foarte just de Curtea de Casație, este cât se poate de simplă. Casația nu face decât să aplice în litera legii articolul 277 din c. com. (Vezi Lyon Caen et Renault, *Traité de droit commercial* T. 4. No. 131 și jurisprudențele citate sub acest număr; Eftimie Antonescu, cod. com. adnotat vol. 3 p. 171 și urm.).

Cestiunea însă, care nu avea să o soluționeze Înalta Curte pentru că nu a fost ridicată înaintea ei, chestiune care este de datoria noastră să o relevăm cu ocazia acestei note, este aceea de a se ști, dacă emisiunea unei cambii operează sau nu o novațiune.

Această chestiune este de un interes considerabil, căci cauza emiterii cambiei, poate să fie o creanță privilegiată, și ca atare, soluțiunea ce s'ar da, dacă novațiunea are sau nu loc, în urma creerii cambiei, aduce după sine, menținerea sau pierderea privilegiului atașat creanței inițiale.

În dreptul francez, chestiunea nu prezintă nici un fel de dificultate. Doctrina și jurisprudența franceză, aplicând art. 110 din c. com., care impune pentru regularitatea unei cambii, să se menționeze în ea valoarea furnizată, adică cu alte cuvinte, cauza emiterii cambiei, ajunge la soluțiunea foarte exactă de altfel, că emiterea

unei cambii nu constituie novațiunea creanței inițiale (Lyon Caen, op. cit. p. 71, jurisprudență și doctrina din nota 4).

În adevăr, faptul că legiuitorul cere ca o condiție esențială, să se pue în conținutul cambiei cauza emiterii ei, este cea mai bună dovadă că a înțeles să mențină creanța veche, a cărei urmă să se găsească consacrată în titlul nou, și ca atare, când debitorul nu se va executa la termen, deținătorul cambiei să nu piardă avantajele ce le-ar fi avut, dintr'o eventuală creanță privilegiată, ci aceste avantagii să se adauge, la acelea rezultând din drepturile speciale, ce rezultă din titlul nou.

Dar această chestiune își schimbă aspectul în dreptul nostru. Art. 270 din c. com. r. nu se mărginește să treacă sub tăcere în enumerarea condițiilor esențiale ale cambiei, condiția menționării valorii furnizate, ci în ultimul alineat al acestui articol spune în mod formal că nu se cere să se menționeze în cambie valoarea sau cauza ei. (Tot așa și în dreptul italian art. 250).

În această situație a legislației noastre, cu drept cuvânt ne putem întreba, dacă crearea unei cambii în dreptul nostru, își menține același caracter ca și în cel francez, de a nu nova creanța originală?

D-l Eftimie Antonescu (Cod. de Com. Vol. 3, într'o serie de observații p. 22, 80, 124, 269, 354 și 429) consacră același principiu ca și în dreptul francez enumerând jurisprudența noastră, care dă în mod unanim aceeași soluțiune (În același sens Cas. s. II-a, 130 din 2 Noembrie 1920. A se vedea tot în acest număr la pag. 32).

Cu toate acestea, dat fiind diferența legislației noastre în raport cu cea franceză după cum am spus-o mai sus, credem cu just motiv că în dreptul nostru soluțiunea franceză nu se poate aplica, întotdeauna. Faptul că articolul 270 suprimă dintre condițiunile esențiale ale cambiei, aceea de a menționa valoarea furnizată sau cauza emiterii, constituie o prezumție gravă că legiuitorul a înțeles prin emiterea unei cambii, să creeze un titlu nou, fără legătură cu trecutul. Dintr'o cambie în condițiunile art. 270 din c. com. român, nu reiese de loc cauza emiterii titlului, cauză fără de care nu se pot invoca eventualele privilegii atașate creanței inițiale care dacă ar fi rămas în vigoare, în cazul neplătii creanței la scadență, ar putea să fie invocate contra oricărui dintre andosatori după principiile titlurilor la ordine.

Jurisprudența noastră se mărginește să afirme că o cambie neplatită la scadență readuce în vigoare creanța originală și aceasta pentru că o cambie nu constituie o plată. Este exact această premisă a jurisprudenței, concluzia însă mi se pare dubioasă, căci dacă o cambie nu constituie o plată, nu e mai puțin adevărat, că emiterea

pur și simplu a ei, rupând cu trecutul fără nici o menționare în corpul ei a cauzei pentru care a fost emisă, constituie un titlu nou cu un caracter nou, dând ultimului posesor numai avantajile speciale, ce rezultă din textele codului de com.

De altfel Vivante (Traité de droit commercial T. 3 No. 1119 și urm.) studiind această chestiune e foarte circumspect când începe prin a spune că *în general* raportul original nu dispăre prin faptul că debitorul subscrie o cambie. De aici rezultă implicit că sunt și cazuri în care acest raport original poate să dispară.

De altfel chestiunea nu este așa simplă și jurisprudența Italiană bazându-se pe un text similar cu al nostru a dat soluțiuni contradictorii.

Cas. din Firenze (6 Aprilie 1909. Annuario XXII No. 57) și Cas. din Torino (13 Feb. 1904 Annuario XIX No. 50) spune că acțiunea cambială prescriindu-se, rămâne acțiunea derivând din raportul juridic original, cu alte cuvinte cambia nu a novat nimica și dacă nu a fost plătită, și purtătorul a lăsat să se scurgă prescripția de 5 ani, el rămâne cu drepturile sale întregi rezultând din creanța originară.

Dar Cas. Torino revenind asupra jurisprudenței sale în 14 Mai 1907 (Annuario XXII No. 58) spune exact contrariu. Din această hotărâre rezultă că prescripția cambiei aduce după sine prescripția creanței originare.

Cu alte cuvinte, în mod implicit rezultă că s'a operat o novațiune când s'a emis cambia și dacă aceasta s'a prescriis nu se mai poate reveni la raportul juridic rezultând din creanța originară, raport consolidat prin titlul nou.

Această oscilare a jurisprudenței ne face și mai hotărâți în convingerea noastră, de a nu generaliza că o cambie nu novează, și mai ales la noi cât și în țările cu legislație similară¹⁾ atunci când cauza cambiei nu este enunțată în însăși titlul, și nu rezultă din nici o prezumpție origina ei.

EUG. EMMANUEL

Doctor în Drept din Paris. Avocat

CURTEA DE APEL DIN TÂRGUL-MUREȘ

Sentința penală No. 224-8/920

Aplicabilitatea decretului de amnestie No. 1547/920 de Curțile de apel din Transilvania, la delictu pentru cari Tribunalele judecându-le mai înainte de promulgarea acestui decret, au pronunțat sentință de condamnare. Admiterea apelului și pronunțarea achitărei.

Curtea de apel trebuie să dea o sentință de achitare, când constată că este amestiată o infracțiune

1) Italia, Anglia, Germania, Austria, Bulgaria, Portugalia, Elveția, Norvegia, Suedia, și Japonia.

judecată de tribunal mai înainte de publicarea decretului-lege de amnestie.

În numele legii!

Curtea de apel, în ședință publică ținută în ziua de 19 Noembrie 1920, la care a luat parte ca :

Președinte : Dr. Aurel Ciupe, ca membrii : Wladimir Mavrodineanu și Gheorghe Cocea, ca reprezentant al acuzării : Dr. Victor Ancean, Procuror General, ca reprezentant al apărării : Dr. Alex Turnovski, apărător public, iar ca grefier Ion S. Dolejan, judecător de tribunal ; luând în desbaterea principală, cauza lui Andrei Mezei, acuzat de crima omuciderii prin imprudență, — ca urmare a apelului făcut de acuzat și apărător, contra sentinței tribunalului Brașov No. 960/5-1919 din 19 Martie 1920, după ce a ascultat acuzarea și apărarea, a pronunțat următoarea

Sentință

Achită pe acuzatul Andrei Mezei, în baza art. 326 pct. 3 pr. p. și potrivit art. 1 al decretului-lege de amnestie No. 1547/920. Prin consecință scoate din vigoare sentința primei instanțe, numai în ceiace privește penalitatea ;

Motive :

Tribunalul Brașov prin sentința sa No. 960/5-919 din 19 Martie 1920 a condamnat pe Andrei Mezei la 6 săptămâni închisoare pentru delictul de omucidere prin imprudență, fapt prevăzut și pedepsit de art. 290 c. p. Contra acestei sentințe a apelat atât acuzatul cât și apărătorul în baza art. 385 pct. 1 lit. a și b, și în baza art. 380 pct. 2 ;

La desbaterea principală apelatorie Procurorul general cere aplicarea decretului-lege de amnestie No. 1547/920 ;

După pronunțarea sentinței atacate cu apel și după facerea apelului, s'a ivit decretul-lege de amnestie No. 1547 din 19 Aprilie 1920. Curtea a trebuit deci să facă aplicarea acestui decret-lege, art. 1, întrucât a constatat că fapta s'a săvârșit în Iunie 1919 iar acuzatul a făcut serviciu militar activ, din 1 August 1914 până în toamna anului 1918, precum rezultă din adresa notarului comunei Turches județul Brașov din 8 Octombrie 1920, No. 1348 ;

Față de această împrejurare Curtea a achitat pe acuzat în baza art. 326 pct. 3 pr. p. care zice că se va da sentință achitătoare dacă subsista vre-o cauză care împiedică începerea procedurii penale ori exclude responsabilitatea, sau o cauză care stinge penalitatea ;

Ca o consecință a acestei dispozițiuni de procedură, sentința primei instanțe a fost scoasă din vigoare în ceiace privește penalitatea. Adăogăm că Curtea nu a putut nici să anuleze sentința în conformitate cu art. 385 pct. 1 lit. c, deoarece acest articol își are aplicare numai când instanța primă nu a aplicat, sau a aplicat greșit o dispozițiune legală care exclude responsabilitatea sau atinge penalitatea ;

Or în speță, cauza care stinge penalitatea (Amnestia) a intervenit după ce prima instanță dăduse sentința. Numai dacă la darea ei ar fi fost în vigoare decretul-lege No. 1547/920 iar instanța nu l-ar fi aplicat sau l-ar fi aplicat greșit, Curtea ar fi putut anula sentința în baza art. 385 pct. 1 lit. c. Pe de altă parte Curtea nu a putut nici să stingă procedura sau să închidă dosarul — cum s'ar putea dispune sub regimul procedurii penale române —, deoarece sub regimul procedurii penale rămasă în vigoare aci, procedura se stinge înaintea Curții, numai când cauza încetării penalității ține de decesul acuzatului (art. 423 alin. 6). De altfel și înaintea tribunalului, cu ocazia desbaterii principale,

se menține același sistem: decesul și renunțarea la acuzare de către procuror (art. 323 și 301 alin. ultim) aduce după sine stingere procedurii, iar celelalte cauze de stingerea penalității (amnestia, prescripția) provoacă achitarea;

În contră numai camera de acuzare conf. art. 264 sau tribunalul, în caz când s'a propus citarea directă (art. 281, 282) mai înainte de a ordona ținerea debaterii principale (art. 283) poate să stingă procedura, atât pentru deces cât și pentru amnestie ori prescripție;

Procedura închiderii dosarului este necunoscută în procedura penală în vigoare aici;

Pentru motivele enunțate mai sus, Curtea a achitat și a scos din vigoare sentința primei instanțe numai în ceiace privește penalitatea.

Târgul-Mureș la 21 Noembrie 1920

Dr. Aurel Ciupe m. p. pres.; Wl. Mavrodineanu m. p. raportor.

TRIBUNALUL DOLJ SECȚIA II

Audiența dela 19 Oct. 1920

Președenția d-lui C. CĂZĂNESCU, Judecător

Sentința corecțională No. 1776

Amnestie. — Acțiune publică stinsă prin moarte. — Infracțiune exceptată dela beneficiul amnestiei. — Despăgubiri civile. — Acțiunea publică stinsă prin amnestie. Instanța competente. — Responsabilitate. — Solidaritate. Apel. — Consecințe. — Decretul-lege No. 2009/920, art. 2. Art. 8 și 12 pr. pen. — Art. 1000, 1003 și 1056 c. civ.

1. Acțiunea publică este stinsă prin moartea infractorului.

2. Dacă infracțiunea este exceptată dela beneficiul amnestiei, infractorul nu poate fi amnestiat.

3. Despăgubirile civile nu pot fi amnestiate, iar instanțele penale sunt competente a se pronunța asupra lor, deși acțiunea publică e stinsă prin amnestie.

4. Părintele răspunde civilmente de prejudiciul cauzat de fiul său minor și este ținut în mod solidar la plata acestor despăgubiri, când delictul este imputabil mai multor persoane.

5. Apelul interjectat de unul din debitorii solidari profită tuturor celorlalți, chiar dacă nu au făcut apel.

Tribunalul,

Asupra apelului făcut de inculpații Ion Dumitru Dragu Duțu și Gheorghe Dumitru Dragu Duțu, români, primul major, al doilea minor, plugari din comuna Salecia jud. Dolj, contra cărții penale No. 518/919, a Jud. Ocolul Rural Filași, prin care au fost condamnați Ion Dumitru Dragu Duțu la trei ani de zile închisoare și Gheorghe Dumitru Dragu Duțu la un an de zile închisoare corecțională pentru faptul prevăzut și pedepsit de art. 310 al. II combinat cu art. 63 c. p. pentru cel din urmă și au fost obligați Ion Dumitru Dragu Duțu personal și Dumitru Dragu Duțu din comuna Salecia ca părinte al inculpatului minor Gheorghe Dumitru Dragu Duțu, să plătească în mod solidar una mie lei despăgubiri civile reclamantei Casei Școalelor din București;

Având în vedere actele cauzei, susținerile părților și concluziunile D-lui Procuror;

În ce privește apelul inculpatului Ion Dumitru Dragu Duțu;

Având în vedere că din extractul No. 41/920, dat de Primăria comunei Salecia din registrul stărei civile pentru morți aflat la dosar, se constată că numitul apelant a încetat din viață, așa că Tribunalul în baza art. 12 procedura penală urmează a declara stinsă acțiunea publică pornită în contra sa;

În ce privește apelul inculpatului Gheorghe Dumitru Dragu Duțu;

Considerând că potrivit Decretului-lege No. 2009 din 4 Mai 1920, toți locuitorii din vechiul Regat, cari în momentul comiterii infracțiunii nu erau sub arme, nici nu îndeplineau în fapt vre-un serviciu în armată, beneficiază de amnestie pentru infracțiunile de competență instanțelor civile și militare săvârșite până la data încheerii armistițiului general (11 Noembrie 1918 st. v.), exceptându-se faptele prevăzute la punctele 1-15 de sub art. 2 al sus zisului Decret-lege;

Că în speță, din actele aflate la dosar se constată că apelantul Gheorghe Dumitru Dragu Duțu nu a fost mobilizat în campania 1916—1918, fiind minor, iar faptul nefiind în excepțiile neamnestiate și fiind întâmplat înainte de 11 Noembrie 1918 intră în prevederile Decretului-lege de mai sus și urmează a fi amnestiat;

Asupra despăgubirilor civile;

Considerând că potrivit Decretului-lege No. 2009/920, cum și principiilor generale, amnestia și moartea desistă acțiunea publică, nu apără pe inculpați și de despăgubirile civile;

Că este generalmente admis, că după darea unei hotărâri, deși acțiunea publică este stinsă prin amnestie sau moarte, instanțele penale rămân totuși competente a se pronunța asupra despăgubirilor civile, fiindcă altfel ar însemna să se răpească părți civile beneficiul unei instanțe deja câștigate (Vezi Tanoviceanu pr. penală No. 220).

Considerând că potrivit art. 1003 Cod. Civil aplicabil și în materie penală, atunci când un delict este imputabil mai multor persoane, aceste persoane sunt ținute solidar pentru despăgubirile civile, iar dacă inculpatul este minor, răspunderea pentru prejudiciu cauzat o au părinții conform art. 1000 C. civ.;

Că potrivit acestor reguli Judele de Ocol a condamnat la 1000 lei despăgubiri civile pe inculpatul Ion Dumitru Dragu Duțu, solidar răspunzător cu Dumitru Dragu Duțu, tatăl celui alt inculpat minor, condamnățiune în contra căreia nu a făcut apel de cât inculpatul Ion Dumitru Dragu Duțu;

Considerând că potrivit art. 1056, Cod. civil, codebitorul solidar reprezintă pe ceilanți codebitori în toate actele care pot avea de efect stingerea sau imputinarea obligațiunei;

Că în baza acestei idei de reprezentațiune se admite că apelul interjectat de unul din debitori solidari, contra sentinței dobândite de creditor, folosește tuturor codebitorilor săi, chiar dacă aceștia n'au făcut apel (Alexandrescu VI, pag. 192);

Că deci în speță apelul făcut de Ion Dumitru Dragu Duțu, contra condamnățiunei la despăgubiri civile, trebuie să folosească și lui Dumitru Dragu Duțu care n'a făcut apel;

Considerând că deși potrivit art. 8 din pr. penală, acțiunea privată și cea publică, isvorâte dintr'un delict, pot fi urmărite înaintea aceleiași instanțe care este investită cu judecarea acțiunei publice, totuși acțiunea privată rămâne cărmuită de regulile de proce-

dură civilă, în ce privește modul în care trebuie să fie susținută (Cas. II No. 928/920);

Că potrivit art. 91 pr. civilă atunci când una din părți a încetat din viață, pricina sa urmează să se suspende până se vor introduce moștenitori;

Că în speță apelantul Ion Dumitru Dragu Duțu, încetând din viață, procesul urmează să fie suspendat în ce privește despăgubirile civile acordate Casei Școalelor;

Pentru aceste motive, redactate de d-l jude supleant Const. Potârcă, Tribunalul, declară stinsă acțiunea publică prin moarte în ceea ce privește pe Ion Dumitru Dragu Duțu și prin amnestie în ceea ce privește pe Gheorghe Dumitru Dragu Duțu;

Suspendă afacerea în ce privește apelul făcut de Ion Dumitru Dragu Duțu asupra despăgubirilor civile acordate reclamantei Cassa Școalelor din București.

(ss) Cezar Căzănescu; Const. Potârcă

NOTA.—Tribunalul Dolj secția II-a a făcut o justă aplicațiune a principiului de drept penal în materie de amnestie. În ce privește chestiunea despăgubirilor civile, când acțiunea publică a fost stinsă prin amnestie, trimetem la cele spuse de noi, cu ocaziunea adnotărei Deciziei Curții cu Jurați din Buzău (Vezi *Curierul Judiciar* No. 78-79 din 21 Noembrie 1920). Vezi în acelaș sens Curtea de Apel Iași s. I, din 24 Mai 1920 și Nota savantului nostru profesor și jurisconsult D. Alexandresco, sub decizia Cas. II, 1335, publicată în *Dreptul* No. 1/921

E. C. DECUSARA

TRIBUNALUL JUDEȚULUI VASLUI

Audiența dela 14 Februarie 1919

Președinția d-lui D. C. ZAHARIA, Judecător

Hana C. cu I. Casiel

Mobilizat.—Soție administratoare provizorie.—Atribuțiuni.—Chemare în judecată ca pârâtă.—Neadmisibilitate.—Soț dispărut.—Absența.—Negotiorum gestor. Art. 98 și urm., și 987 c. civ.

După art. 6 din legea specială din 23 Decembrie 1916 soția este administratoarea provizorie a soțului său mobilizat, însă cu atribuțiuni limitate la anumite acte. Soția nu poate sta în justiție ca pârâtă în procesele în care este angajată averea soțului ei. Faptul că soțul este considerat ca dispărut, nefiind îndeplinite formalitățile absenței, soția nu poate fi considerată ca un negotiorum gestor.

Tribunalul,

Având în vedere cererea pârâtei Hana Casiel de a se respinge acțiunea ca rău introdusă în contra ei, pentru reziliere de contract și plată de chirie;

Având în vedere că din certificatul No. . . al Administrației Financiare Vaslui se vede că Hana C. în calitate de soție a mobilizatului I. Casiel a primit ajutor din fondul Familiei Luptătorilor, deci el a fost mobilizat și a beneficiat de dispozițiile art. 2 din legea specială, după care în tot timpul cât a durat mobilizarea, nici o acțiune nu se putea judeca în contra sa;

Având în vedere că după demobilizarea armatei dela 1 Iulie 1918, I. Casiel nu s'a mai reîntors acasă nici până

astăzi, iar soția a susținut că el ar fi prizonier în Germania, pentru care motiv acțiunea de față a fost îndreptată în contra ei în calitate de mandatară legală a soțului său. La plecarea în război deși nu i-a lăsat vre-o procură pentru administrarea averei, totuși ea îi conduce comerțul de cărciumă cu brevetul soțului ei, după cum recunoaște la interogatoriul luat în instanță;

Având în vedere susținerea reclamantilor, că după art. 6 din legea specială din 23 Decembrie 1916, soția este administratoarea provizorie deci reprezentantă legală a soțului ei mobilizat și ca atare obligată a sta în judecată în numele soțului ei;

Considerând că acest articol lasă la acuitatea justiției numirea soției sau a altei persoane ca administrator provizor al averii mobilizatului, putându-i limita atribuțiunile la anumite acte; ori această lege fiind făcută numai în favoarea celor mobilizați, nu se poate întoarce în privirea lor, obligându-se soția a sta ca pârâtă în procesul de față în care se judecă angajamentele luate de soțul ei, căci atunci toate procesele de față, în care se judecă angajamentele luate de soțul ei, căci atunci toate procesele intentate în contra celor mobilizați, nu s'ar mai suspenda, ci s'ar judeca prin soțiile lor sau alți reprezentanți dați de către justiție din oficiu sau după cererea celor interesați;

Considerând că pentru siguranța creditorilor li s'au rezervat dreptul prin art. 2 legea specială de a lua măsuri de conservarea creanțelor lor în contra celor mobilizați, putând aplica sechestre popriri etc. rămânând suspendată numai validarea lor;

Considerând că dacă I. Casiel n'ar mai fi acum mobilizat, neprezentându-se nici o dovadă că ar fi prizonier în Germania, ar urma că este dispărut și'n acest caz nefiind îndeplinite formalitățile dela absență conform art. 98 și urm. cod. civil, reclamantii cer a se considera soția ca un negotiorum gestor conf. art. 987 c. civ. deci acțiunea bine introdusă;

Considerând că gestiunea de afaceri este generalmente admisă în actele extrajudiciare, pe când în cele judiciare doctrina și jurisprudența nu o admite decât cu dificultate, și numai acolo unde profită stăpânului, făcând în numele lui un apel, recurs, opoziție etc. în termen util, căci se susține că este greu a primi pe un gestor să apere în justiție interesele altora;

Considerând că față de acestea, acțiunea este rău introdusă în contra Hanei Casiel ca mandatară a soțului ei și deci urmează a fi respinsă;

Pentru aceste motive redactate de d-l judecător de ședință D. C. Zaharia, în numele legii hotărăște: respinge . . . .

(ss) D. C. Zaharia; I. Panțu

Grefier Raboveanu

A apărut în editura «Cartea Românească» **Codul de Procedură civilă al Transilvaniei**, traducere din limba maghiară de d-nii Alex. Ulvianu, Gh. Ianculovici și C. Gr. Ghifeanu, judecători în Transilvania. Prețul lei 25.

De vânzare la «Curierul Judiciar» unde se găsește de vânzare și **Codul penal Ungar**, tradus de d-l Procuror Ion I. Predovicu. Prețul 15 lei și **Procedura penală Ungară**, tradusă de d-nii Pop și Mavrodineanu, Președinte și Consilier la Curtea de apel Târgu Mureș. Prețul 40 lei.

Se expediază la cerere contra mandat poștal la care se va adăoga 2 lei pentru taxele poștale.

REZUMATELE JURISPRUDENTEI

CURȚILOR DE APEL ȘI ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI

SECȚIA I

Apelanți: Tase Constantinescu, prin d. av. I. Gr. Periețanu și Alex. Tănăsescu, prin d. av. M. Antonescu.

Intimată: Rosa Constantinescu.

Convențiuni.—Dol.—Nulitate.—Interpretare.—Soț mobilizat.—Vânzarea efectuată de soție.—Autorizarea tribunalului.—Validitate. Art. 960 c. civ.—Decretul-lege din 14 August 1916 pentru măsuri de luat pentru cei mobilizați.

a) Conform art. 960 c. c. dolul este o cauză de nulitate a convențiilor, când mijloacele violente întrebuintate de una din părți sunt de așa natură, că fără aceste mașinațiuni cealaltă parte n'ar fi contractat. Dolul deci trebuie să consistă în manopere violente, adică în fapte pozitive amăgitoare exercitate asupra unei persoane și care împiedecând limpezimea raționamentului și a dreptei judecăți o induc în eroare, determinând-o de a contracta. Cu alte cuvinte artificiile și manoperile întrebuintate să aibă o gravitate apreciabilă, să prezinte caracterul unei adevărate violențe morale, care nu putea fi nici precizată, nici împiedecată. O simplă minciună, o simplă alegațiune mincinoasă sau o violență nu ar fi suficiente.

În speță, afirmațiunea apelantului, că soțul intimatei ar fi murit în războiu nu poate constitui o manoperă dolosivă, care să dea loc la nulitatea vânzării fondului comercial făcută de intimată.

b) Decretul-lege din 14 Aug. 1916 referitor la măsurile de luat față de cei mobilizați prevede în art. 6, că dacă cei mobilizați n'au lăsat un procurator, justiția poate să-i numească un administrator provizoriu fie pe soția lui, fie o altă persoană cu atribuțiuni generale, sau cu atribuțiuni speciale.

Trib. încuviințând intimatei să vândă fondul comercial al soțului său, n'a comis o violare a art. 6 din decretul-lege sus menționat, care să autorize nulitatea vânzării.

În speță, intimata având această autorizare dela Trib., vânzarea este valabilă făcută. (*Curtea de apel Buc. s. I, decizia comercială No. 23 din 29 Mai 1920, prin care s'a respins apelul făcut contra sent. No. 193/1919 a Trib. Ilfov s. I comercială*).

SECȚIA II

Apelanți: A. e. u. P. Ștefan și Nusim Haim, în persoană.

Intimat: Ministerul public, prin d. procuror de secție G. Duca.

Legea vămilor. Contrabande. Proces-verbal dresat de șeful vămei și un agent.—Cerere de nulitate a lui. Inadmisibilitate.—Art. 201 din legea vămilor.

Potrivit art. 201 din legea vămilor procesul-verbal prin care se constată o contrabandă trebuie să fie dresat de cel puțin doi agenți vamali pentru a avea putere legală; legea nu specifică, că acești agenți trebuie să fie numai din serviciul vămilor.

Prin urmare, în speță, procesul-verbal prin care se constată contrabandă introducerii de monedă străină de către apelanți, fiind dresat de către șeful vămei și

un agent vamal, el este perfect valabil, întrucât și șeful de vamă este competent de a dresa aceste procese-verbale, asistat fiind de un agent vamal. (*Curtea de apel s. II, decizia penală No. 158 din 13 August 1920, prin care s'a respins apelul contra sentinței 1745/1920 a Trib. Vlașca*).

SECȚIA III

Apelant: Isidor Grünberg, prin d. av. Trembinsehi.

Intimat: N. Grasiyany, prin d. av. Chefner.

Contract de locație.—Proprietar.—Cerere de evacuare a chiriașului.—Art. 5 al. 3 din decretul-lege 1420/1920.—Interpretare.

Conform art. 5 al. 3 din decretul-lege 1420/1920 un proprietar, ca să poată cere evacuarea chiriașului său trebuie să fie expus a rămâne fără locuință dintr-o cauză independentă de voința sa.

În speță, apelantul ocupând în imobilul închiriat o cameră la mansardă și o bucătărie, insuficientă pentru a putea locui toată familia sa, el nu poate fi considerat că ar fi fără locuință; însă, având în vedere condițiunile de insuficiență a locuinței sale pentru familia sa—după cum se constată și din certificatul medicului comunal—el are dreptul de a cere dela intimat de a-i da o cameră din apartamentul închiriat. (*Curtea de apel București, s. III, decizia civilă No. 144 din 24 Iunie 1920, prin care s'a admis apelul contra sent. 465/1920 a Trib. Ilfov secția III c. cor.*).

NOTĂ.—În privința aplicațiunei art. 5 din decretul-lege 1420/1920 de către jurisprudență s'a dat loc la soluțiuni contradictorii:

Comisia arbitrală depe lângă Jud. ocol. I rural Craiova, a hotărât că art. 5 din decretul-lege 1420/1920 are un caracter limitativ, iar Trib. Dolj, secția III, a decis contrariul. (V. *Curierul Judiciar* No. 77-78/1920 cu Nota D. Dem. D. Stoiculescu).

Comisia arbitrală a Oc. IV Urban București. (*Curierul Judiciar* 81-82 din 28 Noembrie 1920) a hotărât că un coproprietar poate intenta acțiune în evacuare pe temeiul art. 5 al. 3 din decretul-lege 1420/1920; în sens contrar Trib. Ilfov s. III (*Curierul Judiciar* No. 85-86/1920 p. 691 cu nota d. avocat Leopold Stern).

E. C. Decusară

SECȚIA IV

Apelantă: Societatea anon. de asigurări «Victoria», prin d. I. Dimancea, asistat de d. av. Birnberg.

Intimat: Petre Mosgos, prin d. av. Alexandrescu.

Contract de locație.—Declarație de renunțare la prelungirea contractului.—Dacă chiriașul poate opune pe cale de apărare la o acțiune în evacuare nulitatea renunțării?—Soluție negativă.—Art. 4 din decretul-lege 1420/1920.

Din modul cum este redactat art. 4 din decretul-lege din 2 Aprilie 1920, rezultă că chiriașul care a dat o

declarație scrisă de renunțare la prelungirea contractului, nu poate înlătura efectele acestei renunțări sub sancțiunea decăderii din acest drept, decât numai pe calea unei cereri speciale îndreptată la instanța competentă după dreptul comun, în termen de 10 zile dela data publicării acelui decret. Legiuitorul înscriind această dispoziție de favoare pentru chiriaș, a căutat în același timp să tempereze această favoare în scopul de a nu lăsa prea multă vreme în stare de incertitudine, și drepturile proprietarului, obligând pe chiriaș să introducă cererea de anulare acelei renunțări într'un termen suficient ca instanța judecătorească sesizată să se poată pronunța asupra validității acelei renunțări. Această sarcină și diligență îi incumbă numai chiriașului. Nefăcând, el este decăzut din dreptul de a mai beneficia de prelungirea contractului.

În speță, neconformându-se dispozițiilor categorice al art. 4 din decret, el nu mai poate cere nulitatea acestei renunțări pe cale de apărare în acțiunea de evacuare introdusă de proprietar, căci astfel s'ar temporiza rezolvarea acelei acțiuni, care conform legii proprietarilor este de natură urgentă. (*Curtea de apel Buc. s. IV, decizia civilă No. 1 16 din 7 Iunie 1920, prin care s'a respins apelul contra sent. 228/920 a Trib. Ilfov s. I c. cor.*).

NOTĂ. — Art. 4 din decretul-lege 1420/920 a dat loc la multe discuțiuni în doctrină și la multe dificultăți în aplicațiunea ei decătre instanțele judecătorești. (Vezi Ionescu-Dolj. *Problema Inchirierii*: art. 4 din noul decret în *Curierul Judiciar* No. 42-43 din 13 Iunie 1920).

În acest sens s'a pronunțat Trib. Ilfov sec. IV c. cor. sent. civ. 352 din 27 Aprilie 1920, publicată în *Curierul Judiciar* No. 46-47 din 27 Iunie 1920; Curtea de Apel București secția I, 110 din 26 Mai, (publicată în *Curierul Judiciar* No. 57-58/920, p. 465). Curtea de Apel București secția II, 175 din 3 Iulie 1920 (*Curierul Judiciar* No. 59-60/920 p. 482) a hotărât ca simpla încunoștiințare făcută proprietarului de chiriaș că nu înțelege să se mute din imobil nu poate înlocui contestația cerută de art. 4. În ceea ce privește inoperanța clauzelor facultative: Curtea de Apel București s. I, 128 din 15 Iunie 1920. (*Curierul Judiciar* No. 63-64/920, p. 516). Trib. Ilfov secția IV c. cor. (sent. 449 din 29 Mai 1920, *Curierul Judiciar* No. 67-68/920 p. 543) a hotărât că textul art. 4 al. ult. din decretul-lege dela 2 Aprilie 1920 are un caracter limitativ și aplicațiunea lui nu se întinde decât la cazurile prevăzute prin lege. Curtea de Apel București s. I, 137 din 23 Iunie 1920. (*Curierul Judiciar* No. 69-70/920, p. 563). Curtea de Apel Craiova, II, 102 din 24 Sept. 1920), Trib. Dolj secția I, 261 din 8 Iulie 1920, cu nota d. Dem. D. Stoenescu. (*Curierul Judiciar* No. 71-72/920 p. 572 și urm.) Curtea de Apel Buc., IV, 96 din 18 Mai 1920. (*Curierul Judiciar* No. 73-74/920 p. 595). Cas. I, 239/920 secția II de vacanțe cu o notă de Alex. Velescu (*Curierul Judiciar* 69-70/1920, p. 554-556); Cas. I, 349 din 11 Oct. 1920. (*Curierul Judiciar* 83-84/920, p. 667) care a decis

că o simplă notificare extra judiciară adresată proprietarului de către chiriaș, nu-i suficientă, pentru a putea cere anularea unei declarațiuni, ci trebuie o adevărată contestație.

E. C. DECUSARĂ

CURTEA DE CASAȚIE

SECȚIA I

Recurrent: Ion Steflea, prin d. av. Al. Bilciurescu.

Intimat: Soc. «Astra Română» prin d-nii avocați N. Saita și Marinescu.

Legea de consolidări petrolifere.—**Caracterul dreptului de concesiune.**—**Drept real opozabil terților.**—**Consecințe cu privire la drepturile coproprietarilor concedentului.**—**Art. 53 din legea consolidărilor petrolifere.**

Concesionarul unui teren petrolifer, prin consolidarea dreptului său, dobândește un drept real, opozabil tuturor, chiar și adevăratului proprietar al terenului. De aci urmează că un terțiu, care pretinde dreptul de proprietate asupra terenului concedat de proprietarul aparent, deci și corolarul acestui drept, anume cel de redevență, trebuie să le stabilească nu numai față de concedent, ci și față de concesionar, căci numai în acest mod poate fi opozabil și acestuia. În aplicațiunea acestei idei legiuitorul prin art. 53 din legea consolidărilor petrolifere dispune expres că, partajul voluntar sau judecătoreș asupra terenurilor petrolifere nu este opozabil concesionarului care nu a luat parte la acest act. (*Cas. I, deciziunea No. 166 din 23 Aprilie 1920, prin care s'a respins recursul contra deciziunii No. 69/919 a Curții de apel Buc. s. III*).

Recurrent: Gh. Arton, prin d. av. V. Teodorescu.

Intimat: Anica Gavrilescu, lipsă.

Jurământ judiciar.—**Neîndeplinirea formelor legale cu ocaziunea prestării lui.**—**Cine le poate invoca.**—**Art. 244 pr. civ.**

Cerere nouă în apel.—**Chestiune care nu este de ordine publică.**—**Art. 327 pr. c.**

Nulitatea care rezultă din neîndeplinirea formalităților impusă prin art. 244 pr. c. în prestarea jurămintelor judiciare, nu pot fi invocate de cât de partea care a jurat.

Chestiunea deducerii unei cereri noi în instanțele de apel nu este de ordine publică, astfel că dacă părțile primesc, pot să o discute și în acest caz nu mai pot face în această privință un motiv de casare, bazat pe violarea art. 327 pr. c. (*Cas. I, deciziunea No. 108 din 12 Martie 1920, prin care s'a casat, pentru nemotivare sentința No. 84/919 a Trib. Bacău S. I-a*).

SECȚIA II

Recurrent: Maior N. Porumbaru, prin d. av. C. Săvescu.

Intimat: Aurel Popescu, prin d. av. St. Marinescu-Bolintin

Novățiune.—**Cambie dată în achitarea unei datorii.**—**Neachitarea la termen.**—**Dacă simpla acceptare a operat o novățiune cu privire la o datorie de chirie.**—**Art. 1128 c. c. al. I.**

Cambia primită de creditor nu este de cât un mod de liberațiune, sub rezerva încasării ei, căci debitorul în loc de a achita în bani datoria sa, a promis, prin

cambie, de a plăti la termenul convenit, suma datorită, astfel că în realitate nu s'a schimbat nimic.

De aci rezultă că, cambia primită de creditor nu este o obligațiune nouă, ci o simplă promisiune de a plăti ceia ce se datora în virtutea primei obligațiuni, deci un titlu nou care nu schimbă în nimic esența datoriei.

Novățunea se operează numai dacă creditorul convine cu debitorul său ca suma datorită să i-o lase cu titlul de împrumut, căci numai în acest caz se schimbă natura obligațiunii.

Voința de a nova trebuie să rezulte evident din act, odată ce ea implică o renunțare la vechea obligațiune. Prin urmare instanțele de fond sunt datoare să arate din ce anume rezultă această voință. (Cas. II, deciziunea civilă No. 130 din 2 Noembrie, 1920, prin care s'a admis după divergență recursul contra deciziunii No. 184/1920 a Curții de Apel București S. I-a).

Recurent: Iosif I. Chilălău și a. prin d. av. Tudor Popescu

Recurs penal.—Constituire în stare de arest. Îndeplinirea acestei formalități chiar când inculpatul se află deja deținut, însă pentru alte cauze.—Art. 422 pr. p.

Obligațiunea impusă prin art. 422 pr. p. ca cel condamnat, dacă nu a fost eliberat pe cauciune, să se constituie prizonier cel mai târziu până la termenul fixat pentru judecarea recursului său, trebuie satisfăcută chiar în ceia ce privește pedeapsa în contra căreia s'a făcut recurs.

De aici rezultă că, dacă un asemenea condamnat, se găsește deja deținut în arest, însă pentru alte fapte, această împrejurare nu-l dispensează de a îndeplini formele cerute de art. 422 pr. p., în mod special și pentru fapta pentru care a făcut recursul său ce se află pendinte, iar neîndeplinirea lor face ca recursul să fie inadmisibil. (Cas. II, deciziunea penală No. 1361 din 22 Oct. 1920, prin care s'a respins recursul contra deciziunii Curții cu jurați Mușcel No. 2/1920).

SECȚIA III

Recurent: Preot Ch. Bidoianu, prin d. av.

Intimat: Ministerul de finanțe, prin d. av. C. Marinescu

Act administrativ de autoritate.—Deosebire între aceste acte și cele de gestiune făcute de autoritățile publice.—Aplicațiune cu privire la dreptul de pensiuine.

Biserici întreținute din fonduri particulare. Plata personalului — Caracterul acestui act. Schimbarea adusă prin decretul-lege din 1 Iulie 1919.—Caracterizare.—Art. 6 legea cumului și art. 23 legea generală de pensiuine.

Act administrativ de autoritate este acela pe care administrațiunea îl face în calitatea sa de autoritate publică și nu este consecința unui raport de drept privat între dânsa și particularul lezată, ci rezultă din aplicarea unei legi generale de interes public. Actul de gestiune este acela pe care administrațiunea îl face ca persoana juridică care are dreptul de a dispune sau administra patrimoniul său.

Refuzul ministerului de finanțe de a plăti o pensiuine invocând o lege care ar suspenda dreptul în sine, este un act administrativ de autoritate căci nu este consecința vre-unui raport de drept privat între administrație și particular, ci rezultă din aplicarea unei legi de ordin public.

Prin decretul-lege din 1 Iulie, 1919, s'a dispus ca episcopii cu fonduri particulare să verse la Stat sumele necesare pentru plata personalului lor bisericesc. Această lege nu a avut de scop să greveze bugetul statului, înglobând în el retribuțiunile acelui personal și nici să schimbe natura juridică și caracterul de instituție particulară a episcopilor bisericilor întreținute de ovrei proprii, ci numai să asigure acestor funcționari același tratament și drept de pensiuine ca și clericilor Statului, Statul neintervenind decât ca organ de control și supraveghere.

De aci urmează că personalul bisericesc plătit în acest mod nu poate fi socotit că este plătit de Stat și nu i se poate aplica dispozițiunile art. 6 legea cumului și 23 din legea generală de pensiuine. (Cas. III, deciziunea No. 400 din 17 N-brie 1920, prin care s'a admis recursul în contencios).

INFORMATIUNI

Banchetul dat în onoarea Decanului Baroului de Ilfov

Inregistrăm cu plăcere că la Banchetul ce a avut loc luna trecută și la care a luat parte un număr de peste 100 avocați, în onoarea d-lui Decan Dobrescu și a noilor membrii aleși în Consiliul de disciplină al Baroului de Ilfov, a domnit un spirit de colegialitate și fraternitate foarte pronunțat, care e merit să ridice moralul și prestigiul profesiei de avocat.

S-au primit mai multe telegrame de felicitări și din partea celorlalte Barouri din țară.

La rândul său, Curierul Judiciar felicită călduros atât pe d-l Decan Dobrescu cât și pe colaboratorii săi aleși, urându-le spor la muncă pentru realizarea idealului corpului de avocați.

După cum am anunțat, din cauza cheltuielilor tot crescând provocate din lipsa materialelor și a scumpirii excesive a mâinei de lucru, abonamentele cu începere dela 1 Ianuarie 1921 se vor plăti astfel:

150 lei pentru avocați și magistrați

300 " " Autorități, Bănei și Case de Comerț.

Rugăm a ni se trimite prin mandat poștal costul abonamentelor, notându-se pe cotor cuvintele: pentru abonamentul datorat. Abonamentele se achită anticipat.

Rugăm cu insistență pe onorații noștri abonați a trimite prin mandat poștal plata abonamentelor datorate, pe adresa d-lui Codreanu, la ziar, sau să plătească încasatorilor noștri D. Niculescu pentru provincie și C. Petculescu pentru capitală, singurii împuterniciți a încasa sume și libera chitanțe din registrul cu mactă prevăzut cu stampila ziarului. Pentru circumscripția Curții de Apel TG. MUREȘ (Ardeal) a binevoit a primi însărcinarea cu totul în mod onorific, distinsul nostru colaborator VL. MAVRODINEANU, consilier la acea curte, iar pentru BUCOVINA d-l ROȘCA proprietarul Librăriei Ostașul Român din Cernăuți, cari sunt autorizați a primi publicațiuni, anunțuri și abonamente și a încasa sumele cuvenite, eliberând chitanțe descărcătoare din registrul prevăzut cu stampila ziarului „Curierul Judiciar”. Rugăm a li se da tot concursul.

„CURIERUL JUDICIAR”